

توركىمىلرىنىڭ تازە ادارى (آدمنىستراتىيو) بۆلۈنىشىكلەر باراسىندا قىسقىچە خاتىرىلەش

۲۴ فورال

۹۷

ايرانىنىڭ مەركىزى ھۆكۈمەتلىرى توركىمىلرىنىڭ آدىنا بىر استانىنىڭ دۆرە دىلمىگىنە قارشى بولۇپ گىلارلار. اگر اوزالار توركىمىستان بىلەن سىرحدەش بىر توركىمىستانى نىنىڭ دۆرە دىلمىگىندەن ھىواپىر ادىلەن بولسا ھىواپىر كى ياغدايدارژىم مونگا سىباپ ادىپ توركىمىلردە شەرھەم شەرھە بولماغى اوچىن ايلات سانى نىنىڭ يىتمە يانلىگىنى اۇنگە سورىار. بو دوىبوندن يالان سىباپ:

۱- نىنىڭ دىن: توركىمىستان اوتتوروملى يىرلردە ، ھەم شەرھەم شەرھە ھەم- دە اوبىا مەركىزلىرى(دەھستان) درجە سىنە يىتنە ايلاتلى يىرلەر بار.

۲- نىنىڭ دىن: دۆلەت پۇل سىرىشتە سى نىنىڭ يىتمە چىلىگىنى اۇنگە سورىار. بىلشىمىز يالى دۆلەت ھازىناسى اولكە دە اۇندۇر يىلەن بايلىقلار دولاندىرىار، دۆلەتلى، ھالىق گوىجى دولاندىرىار. توركىمىستان توپراغىندەن اۇنىان بايلىقلارنىڭ بىر بۆلە گىنى اولارىنىڭ اۇزلىرىنە بىرىلسە بو قىنچىلىق گونە بىرىن چۇزىلەر.

۳- نىنىڭ دىن: پايتختدان ھەر استانە نىتە لنىان يىلىق بودجىتدە ، توركىمىلرىنىڭ ايلات سانى از دىيىلپ گۇرگىزىلار شونىنىڭ اوچىن- دە بو يىرلەر اۇران از پۇل سىرىشتە سى قوبىرىلار.

۴- نىنىڭ دىن: ايرانىنىڭ مەركىزى دۆلەتلىرى بولار يالى بەھانالار اساسلاىپ اساسان توركىمىلرىنىڭ آدىنا بىر استانىنىڭ دۆرە دىلمىگىنى اىسلەمان گىلارلار. ايران قانۇنى بوپونچا استان بولماق اوچىن اول يىرىنىڭ بىر مىلىون ايلاتلى نىنىڭ بولمايدىغى شەرت ادىلىپدەر.

اساسان يوقاردا اغزالان بەھانالارنىڭ بارىسى دوىبوندن بۇش. " ھەمدەن داش بولسا كادى نازىك". گىلنىڭ دۆلەتلىنىڭ اۇز مەركىزى استانىستىك اداراسى نىنىڭ ايلات سانى باراسىندا نىشردەن سونىڭقى راپورتىنى الىپ گۇرىلنىڭ، بىزىنىڭ توركىمىلرىمىزىنىڭ سانى ۳ مىلىون ياقىن^۱. دىيمەك اگر قانۇنلار دوغرى يۇرە دىلسە توركىمىستان توپراغىندا ۳ سانى استان بولماي.

گورگىن- كومتە ياپالاسى ۲۲ مونگ كودرات كىلومتەر مەيدانى اۇز اىچىنە آليار. رگىنونىنىڭ مىلىون يارىم ايلاتلى بار(بو ھاساباتدا خوراسان توركىمىلرى گۇز اۇنگونە آلىنمىدەر)، اوندە ۶ سانى شەرھ

^۱ آمارنامە استان مازندران ۱۳۷۵

مرکزی سایبیلیان شهرستان بیلن ۱۶ سانی شهر بار(ایراندا نأچه شهری اوز ایچینه آلیان مرکزہ شهرستان دییارلر). ایلاتینگ ۶۰%-ی اوبا یرلرده یاشایارلار. شهرلرینگ ۱۱ سانسی اولی سؤودا یوللارینگ اوغروندا یرلشیار. بو شهرلرینگ بیرسینده ۱۵۰ مونگ، یئنه بیرسینده ۱۰۰ مونگ ۱۰ سانی سینده ۱۰ بیلن ۵۰ مونگ و ۴ سانی سیندا ۵ بیلن ۱۰ مونگ آراسی ایلات یاشایار. شو سانلارا گؤرأ ایرانینگ آدمنیستراتیو بؤلونشیک قانونی اساسیندا، رگینوندا ۱۴ سانی شهرچه لرینگ شهرستانا اؤورلیپ بیلجکدیگی اوز اؤزوندن مألیم. شئله- ده ۴ مونگدن قاوراق ایلاتی بولان اومچالی، حوجه نیس، آنبار اولوم، بی بی شیروان، ماراوا دپه، و اینچه بورونینگ شهرلر حاطارینا گیریپ بیلانیدیگی آپ آیدینگ^۲. سبأپ ایرانینگ ایچری ایشلر وزیرلیگی نینگ آدمنیستراتیو/ اداری بؤلونشیکلر باراسینداقی قانونی نینگ ۴- نجی ماده سینده ۴ مونگدن یوقاری ایلاتلی پونکتینگ شهر بولماغا حاقی بار دیلیار. اگر بو قانون عامالا آشیریلسا رگینونینگ شهر سانی ۱۹ دان ۳۰-آ یتملی. ایرانینگ سونگقی ایلات یازویندا بیزینگ تورکمن اوتوروملی یرلریمیز باراسیندا شئله ماغومات بریلیار:

سان	شهر آدی	اولی شهر مرکزی	رایون آدی	ایلات سانی (۱۹۹۲- نجی یئل حاساباتی)
۱	کومت قاویز	کومت قاویز	مرکزی	۱۶۲/۴۸۶
۲	بندر تورکمن	بندر تورکمن	مرکزی	۳۴/۶۳۵
۳	آزاد شهر	کومت قاویز	آزاد شهر	۲۷/۰۱۱
۴	آق قالا	گورگن	آق قالا	۲۰/۰۴۷
۵	کلله	مینودشت	کلله	۱۹/۳۱۵
۶	کومیش دپه	بندر تورکمن	کومیش دپه	۱۳/۳۳۰
۷	نظام آباد	کومت قاویز	آزاد شهر	۶۴۱۹
۸	اومچالی	بندر تورکمن	کومیش دپه	۱۱/۰۸۶
۹	حوجه نیس	بندر تورکمن	کومیش دپه	۴/۷۲۸
۱۰	آنبار اولوم	گورگن	آق قالا	۴۳۶۸
۱۱	پیراواش	گورگن	آق قالا	۷۰۰۰
۱۱	بی بی شیروان	کومت قاویز	مرکزی	۵۵۱۲
۱۲	ماراوا دپه	مینودشت	ماراوا دپه	۲۴۲۲

^۲ سونگقی بؤلونشیکلر بارادا ماغوماتیمیز یوق.

۱۳	اینچه بورون	کومت قاویز	داشلی بورون	۱۲۲۵
----	-------------	------------	-------------	------

مألیم بولشونا گؤرا حکومتینگ قابول ادیان حاضیرکی آدینستراتیو بؤلونشیگینده تورکمن اوتوروملی آق قالا، پیرواش آی درویش، نظام آباد یالی شهرلر، پارس بولان گورگن، مینودشت و آزاد شهره باغلی ادیلیپ قویلیپدیر.

ایراندا بیر یره شهرستان استاتوسینی نینگ بریلگی اوچین اول یرینگ آزیندان ۸۰ مونگ ایلاتلی پونکتی نینگ بولماغی شرط ادیلیپدیر. گورشمیز یالی شهر استاتوسی بریلمه دیک آق قالا ۱۰۶/۳۰۶، آی درویش ۸۱/۸۰۶، کومیش دپه ۵۴/۵۷۲ و ماراوادپه ۳۳/۵۷۷ سانی ایلاتی بیلن شهر مرکزلی بولان شهرستان استاتوسینا یتماگه حاقلیدیر. اما مرکزی حوکومت بو یرده هم تورکمنلره اووی انه دیگینی یننه بیر گزک گورکزدی، سبأپ پارس شهرلری بولان نکا بیلن محمد آباهه بیر ایپام بو حاق بریلدی.

حأ ساری، حأ گورگن تورکمنلر اوچین اویتگه یان زات یوق.

ایران اسلام جمهوریتی نینگ مجلسی شنبه گونی ۴ - نجی اکتیابر داقی اوتورشیغیندا «گورگن» آدیندا تازه بیر ولایاتی نینگ دؤره دیلمیگینی گونونگ ترتیبینده قویدی. بو ماده تاصصیقلاان یاغادیندا مرکزی گورگن شأهری بولان تازه بیر ولایاتینی دورتمک اوچین حکومته روغصات بریلیار. مجلسینگ اداری، پلانلاشدیرما و بودجه کامسیاسیندا تاصصیق ادیلن بو ماده، مجلس طاراپیندان - دا تاصصیقلاان یاغادیندا، گورگن، کومت قاویز، مینودشت، بندرترکمن، کردکو علی آباد شهرلری اوز ایچینه آلیان گورگن ولایاتی رسمی تایدان ایغلان ادیلر. بو بارادا مجلسینگ گلجک هفته ده دأکی اوتورشیغیندا قبول ادیلجک سونگقی قارارینا قاراشیلیار.

مازندران دییپ آدلاندیریلیان بو ولایاتدا ۳ میلیوندان آشا تورکمن یاشایار. ایران مجلسی نینگ قبول اتجک بو قاراری گونیدن گونی تورکمن حالقی نینگ اقبالی بیلن باغلانشیقلی. تورکمنلر دورهدیلجک تازه ولایاتی نینگ مرکزی نینگ کومت قاویز بولمالیدیغی بارادا آباق دیرأپ، کوممه‌دینگ هم ایلات سانی نینگ، هم توتیان میدانی نینگ، اقتصادی ممکنچیلیکلری نینگ، توریستیک هم تاریخی یادیگارلیکلری نینگ گورگندن یوقاردا هم کوپدیگینی دلیلر بیلن آیدپ گلیارلر. اما رژیم مونگا قارامازدان تورکمنلرینگ آدینا بیر استان بولماغی-آ بیئله- ده دورسون حتی اوزلری طاراپیندان نشر ادیان آنیق فاکتلاری- دا گورمزدن گلیپ، دورهدیلجک تازه ولایاتینگ آدینی نینگ گورگن^۳ بولمالیدیغینی هم- ده

^۳ اول سونگرا گلستان دیلیپ قبول ادیلدی.

اونونگ مرکزی نینگ پارس اوتروملی گورگن شأهری بولمالیدیغینی اؤنگه سوریارلر. مرکزی حوکومتینگ بو بارادا آفاق دیره‌یانی نینگ اساسی سبأبی تورکمنیستان اوز ملی ارکینلیغینه قاوشاندان سونگ، ایرانینگ چأگینده یاشایان تورکمنلرینگ آدینا تورکمنستان یا- دا تورکمنصأحرا دیین ولایاتی نینگ دوره‌دیلمگی، ظالمیلیق بیلن ایكأ بولنن بو توپراغینگ گلجکده بیلرلشمگیندن قاتی حواطیر ادیاندیغینی یئنه بیر گزک ثبوت اتدی.

۲۰- نجی عاصرینگ ۳۰- نجی یئللاریندان باری مرکزی حاکمیتلرینگ آلیپ گلایان ظالیم سیاساتی اساسیندا ایران چأگینده یاشایان تورکمنلر مازندران هم خوراسان ولایاتلاری نینگ آراسیندا بولونیپ، داغینیق یاغدایدا یاشاماغا مجبور ادیلیپ گلینیار. بو سیاست هم مجلسه هم- ده یرلی سایالولاردا میداما تورکمنلرینگ زیانینا بولوپ گلیار، موندان باشغا مرکز دن قویبریلیان بودجت ولایاتینگ مرکزینه سینگیپ، تورکمنلر ماحرومچیلیقدا ساقلانپ گلینیار.

مجلسینگ قبول اتجک قاراری اییام مألیم، یاغنی بیرجیدن-أ تورکمنلرینگ آدینا بیر ولایات دوره- دیلمه جک، ایکنجیدن بولسا دوره‌دیلمک گورگن ولایاتی نینگ مرکزی کومت دأل- ده گورگن شهری دیلیپ جار ادیلجک، شونگا گورأ تورکمنلر اوچین اویتگان بیر زات بولماجاق.

سونگفی حابار

«گورگن ولایاتی» مجلس طاراپیندان قبول ادیلدی!

ایرانینگ اسلامی مجلسی اوزونینگ ۱۹۹۷- نجی یئلینگ ۱۲- نجی اکتیابر بازار گونینداکی اتورشییغیندا، گورگن آدیندا تازه بیر ولایات دؤره دیلمک بار اداقی تاسلامانی آرا آلیپ ماصلاحاتلاشدی. نتیجه ده جمعی ۲۰۶ مجلس وکیلیندن ۱۴۲ سی اونی قولداپ، ۵۳ وکیل بولسا اونگا قارشی سس بردی. شئله لیک بیلن «گورگن» آدی بیلن ایراندا تازه بیر استان اساسلانديریلدی.

مجلسینگ تاصصیق ادن قانونی ماده سی نینگ ماضمونی شئله:

«۱- نجی ماده: بو تاسلاما بیلن قوشماچا نقشه ده بلله نیشی کیمین، دولته/حکومه، مرکزی گورگن شهری بولان «گورگن ولایاتینی» دورتماگه روغصات بریلیار. گورگن ولایاتی نینگ اداری یاغنی آدمینیستراتیو بولونشیکلری شولاردان عبارات:

* مرکزی و آق قالا ایلچه لرینی اوز ایچینه آلیان، مرکزی گورگن بولان گورگن شهرستانی؛

* مرکزی، آزادشهر، رامیان و داشلی برون ایلچه لرینی اوز ایچینه آلیان، مرکزی کومت شأهری بولان کومت قاویز شأهرستانی؛

* مرکزی و کومیش دپه ایلچه لرینی اوز ایچینه آلیان، مرکزی بندرتورکمن شأهری بولان بندرتورکمن شأهرستانی؛

* مینودشت شهرستانی: کلاله ایلچه سینی اوز ایچینه آلیان کردکو و علی آباد شهرستانلاری؛

یوقارداقی قانونی گویجه گیریزیان آکتلار شولاردان عبارات:

۱- نجی: یوقاردا آدی گچن مازندران ولایاتیندان آیریلیان شهرلرینگ دولت ایشگارلری، اولارا دگیشلی بولان قورلوشلار و بودجت سریشده سی، بو شهرلرینگ ایلات سانی بویونچا مازندران ولایاتیندان آیریلیپ، تازه ولایاتینگ ارکینده قویولار. پرمزیدنتینگ ارونباساری، ایچری ایشلار، اقتصاد، بودجت و پلانلاشدیرما مینیسترلری بو قانونی مادهنی گویجه گیریزماغه بورچلی ادیلیار.

۲- نجی: تازه ولایات بولان گورگنده گلجکده هر حیل اداری بولونشیکلر، یوردینگ عمومی بولونشیک قانونی بویونچا عامالا آشیریلار.»

«ایرنا» خبر آگنتلیگی نینگ گورگندن حابار برمگینه گورأ، بو شأهرینگ یاشایجیلاری اوز آدلارینا بیر ولایاتینگ اقرار ادیلمگیندن سونگ کوچه لره چیقپ شادیاتلیق ادیدیرلر. مرکزی حوکومت طاراپیندان گورگن هم تورکمنصأحرا یوریته باش روحانی ادیلیپ بللنن آیت الله نورمفیدی اوزی هم گورگن ایلاتی طاراپیندان ایرانینگ باش روحانیسی خامنه ایه، جمهورباشلیغی حاتمی یه و مجلس وکیل لرینه منتدارلیغینی بیلدیرپدیر.

شئله لیک بیلن یورته آلیپ باریلیان شونویستیک سیاستینگ نتیجه سینده ۳ میلیوندان آشا تورکمنینگ اینگ ایلکی و طبیعی حاق حقوقلاری گودگلیک بیلن آیق آستینا دپه لندیگینه یئنه بیر گزک شایات بولدوق.

آقمیرات گورگنلی